

Stad Gods

Inspiratie van de Augustinessen van Sint-Monica

*Anders leven
in een luisterend bestaan*

Uitgever:

Zusters Augustinessen van Sint-Monica
Klooster Casella
Postadres: Waterstraat 2, 3511 BW Utrecht
Telefoon klooster Utrecht 030 - 2332541
E-mail administratie:
maandblad@zustersaugustinessen.nl
www.zustersaugustinessen.nl
www.casella.nl

Doel: Met Stad Gods willen wij mensen betrekken bij wat ons inspireert. Stad Gods wordt gelezen door mensen die ons een warm hart toedragen en/of belangstelling hebben voor de augustijnse spiritualiteit. Via Stad Gods zijn en blijven zij verbonden met ons en het gedachtengoed van onze gemeenschap.

Hoofd- en eindredactie:

Hoofdredactie: Marie Madeleine Maas
Eindredactie: Lieke Weima

Ontwerp en beeldredactie:

Tegenwind grafisch ontwerp bureau, Roelant Meijer

Opmaak en druk: Joh. Enschedé Amsterdam

Redactiesecretariaat: Evelien Ouwehand

Redactie: Rachelle van Andel, Erik Borgman,
Veerle Jager, Anne Nij Bijvank, Evelien Plaisier,
Emma van der Sloot, Suraya Somers

Aan dit nummer werkten mee: Francisca, Marie
Hansen-Couturier, Susan van der Hijden, Mira,
Ingrid van Neer-Bruggink, Mariella Oberndorff,
Hein Stufkens, Helene Timmers, Chris van Wieren

Beeld: Dage CC (p.14) Jean Pierre Dalbéra CC
(p.20 exterieur) Lauren Manning CC (cover)
Roelant Meijer (p.6,7,8,17,19,24), Pieter Morlion CC
(p.20 interieur), Nazrina Rodjan (p.3)

Vriend worden en dit blad ontvangen?

Stad Gods verschijnt vijf maal per jaar, in een oplage van 10.000 per editie.
Vrienden van de zusters augustinessen die ondersteunen met minimaal €10,00 per jaar, ontvangen Stad Gods automatisch. Als u dit blad ook wilt gaan lezen, maak genoemd bedrag dan over op NL76 INGB 0003 8244 29 ten name van Administratie tijdschrift Stad Gods Utrecht, onder vermelding van 'Nieuwe lezer' en uw volledige adres.

In dit nummer

3 Een goed begin met Augustinus

- Ingrid van Neer-Bruggink

5 Anders leven – het thema toegelicht

6 Onderweg – Mariella Oberndorff en Helene Timmers

8 In gesprek met *Hein Stufkens*

- Veerle Jager en Suraya Somers

12 Kloosterpost – nieuws uit eigen huis

15 'Beschouw... de ander als hoger dan uzelf'

- Erik Borgman

17 Zing! – Marie Hansen-Couturier

18 Ondersteun het Jeannette Noëlhuis

- Mira

19 Anderzijds – Evelien Plaisier

20 Ruimte die spreekt – Marie Madeleine Maas

22 Gastenboek – Francisca

24 Op de koffie met *Chris van Wieren*

- Evelien Plaisier

Op de cover: Het beeld *L'Écoute* (Henri de Miller, 1986),
voor de St-Eustache kerk in Parijs, foto: Lauren Manning CC

Een goed begin met Augustinus

'Wees niet dom, mijn ziel, en laat
het oor van je hart niet doof worden
van het gerammel van je eigen leegte.
Luister, ook jij: het Woord zelf roept
je terug en daar is het huis van
onverstoorbare rust. Daar is Liefde.
Kies daar je plek, leg daar alles neer
wat je aan Hem te danken hebt,
mijn ziel. Je bent toch al zo moe van
al die dingen die niets voorstellen.
Vertrouw aan de Waarheid toe wat
er aan waarheid in je is, en je zult
niets verliezen.'

Augustinus, Belijdenissen 4,16

Ingekort en bewerkt door Ingrid van Neer-Bruggink

Merksteen in Zweeds Lapland met tekst van Dag Hammarskjöld
(uit zijn boek *Merkstenen*): 'De langste reis is de reis naar binnen'.

Het is een veelgehoorde verzuchting: 'Het moet toch anders kunnen!' De aarde niet uitbuiten, maar leven in verbondenheid met de hele schepping. Elkaar niet behandelen als concurrenten of tegenstanders, maar alle mensen zien als familie. Onszelf niet uitputten, maar vertrouwen dat we gedragen worden. Het kloosterleven wil laten zien dat anders leven inderdaad mogelijk is.

Anders leven **... in een luisterend bestaan**

***Kloosterlingen beloven gehoorzaamheid als ze intreden.
Dit betekent niet dat zij voortaan doen wat een ander ze opdraagt.
Het is het voornemen eerst te luisteren, en te spreken en te
handelen als antwoord. Wat is er nodig? Wat wordt er gevraagd?
Wat kan ik daarbij betekenen? Onderzoek maakt duidelijk
dat mensen niet gelukkig worden door te doen wat zij willen.
Mensen worden gelukkig als zij proberen bij te dragen aan het geluk
van anderen. Hun geluk is dat dit lukt. Wie het verschil wil maken,
moet zich eerst overgeven aan de situatie. Dan kan je je geroepen
weten en antwoorden: 'Hier ben ik.' Dit vraagt vertrouwen dat God
in elke situatie aanwezig is en tot spreken kan worden geluisterd.***

Bij het beeld in dit nummer

Luisteren naar de aarde en jezelf (cover), stilstaan bij de natuur en verbinding maken met jezelf (hiernaast) en zorg dragen voor het milieu (pag. 14) vloeien voort uit een luisterend leven. (RM)

Onderweg

Briefwisseling tussen
Helene en Mariella

Ha Mariella,

‘En NU luisteren jullie naar me!’ Dat schreeuwde mijn moeder als de drukte thuis haar teveel werd. Geschrokken vielen we dan stil. Echt gezellig was het niet meer, maar mijn moeder bereikte wel dat we haar gehoorzaamden. In een groot gezin als het onze (we waren met zeven kinderen) kon het soms niet anders.

Als ik politici of de mensen van het RIVM hoor, moet ik daar nog wel eens aan denken. Zij moeten zich af en toe net zo machteloos voelen als mijn moeder, met al die mensen die zo graag hun meningen spuien. En dan hebben we het nog niet over degenen die zich niet aan de regels willen houden omdat ze in complotten geloven. Ik verheug me op het moment dat Mark Rutte vanachter zijn kathedraal schreeuwt: ‘En NU luisteren jullie naar me!’

Gehoorzamen valt me niet altijd mee. Ik houd me zoveel mogelijk aan de coronarijlijnen, maar als ik heel eerlijk ben moet ik toegeven dat ik de regels wel eens oprek. Wanneer ik iemand in de smalle gangpaden van de supermarkt passeer, negeer ik de anderhalvemeterregel liever.

En vorige week in de trein heb ik mijn mondkapje wat naar beneden getrokken zodat mijn bril niet steeds besloeg. Nou ja, alles bij elkaar ben ik best braaf; meer dan een beetje smokkelen kun je dit toch niet noemen?

*Wat voor soort
gehoorzaamheid is
dat eigenlijk?*

Ik kan me voorstellen dat mijn moeder een ander soort gehoorzaamheid vroeg dan van kloosterlingen verwacht wordt. Wat voor soort gehoorzaamheid is dat eigenlijk? Hoe vullen jullie als bewoners van klooster Casella die gehoorzaamheid in? Smokkelen jullie ook wel eens? Ik ben benieuwd naar je antwoord!

Groetjes, Helene

Helene Timmers is als geassocieerd lid met Casella verbonden. Ze woont met haar partner in Utrecht, werkt als webredacteur bij het RIVM en studeert Geestelijke Verzorging.

Hoi Helene,

De reactie van je moeder herken ik heel goed van vroeger thuis, een gehoorzaamheid die absoluut streng klinkt. Gelukkig is er bij ons in het klooster geen sprake van strengheid. De nadruk ligt op de gezamenlijke afspraken die gemaakt zijn. Daar heb ik me aan gecommitteerd toen ik eens 'ja' zei.

Toen in 1996 de monniken van Tibherine in Algerije voor de keuze stonden of ze moesten blijven of vluchten voor de terroristen, zei de prior: 'Wij hoeven niet te kiezen, eens hebben we 'ja' gezegd.' En ze bleven... Ontroerd was ik toen ik dat hoorde, en ik wist: dát is het precies. Het is een bepaalde vrijheid die je gekregen hebt; je hoeft niet steeds te kiezen!

Gehoorzaamheid is voor ons 'in gezamenlijkheid horen', het delen van de verantwoordelijkheid van onze gemeenschap. Het wordt een meeluisteren in wat er gezegd wordt en de bereidheid hebben om een gezamenlijke afspraak voor te laten gaan op wat ikzelf op een bepaald moment belangrijk vind. Voor mij is religieus leven een poging tot naleven wat Jezus ons heeft voorgedaan.

Wij hoeven niet te kiezen, eens hebben we 'ja' gezegd

'Ja maar,' hoor ik je al zeggen, 'geldt dat niet voor alle christenen?'

Maar dat is nu het verschil: wij hebben dat als gemeenschap op ons genomen. En je voelt al dat hierin de vriendschap een grote rol speelt.

O ja, en wat dat smokkelen betreft: als je het uitlegt als iets 'over een grens heen-trekken', dan gebeurt mij dat ook regelmatig! Maar hopelijk is het meestal wel een smokkelen uit liefde voor en vanwege die Ander.

Lieve groet,
Mariella

Mariella Oberndorf is algemeen overste van de zusters Augustinessen van Sint Monica. Ze woont in klooster Casella.

*Belijdenissen van
een pelgrim*

In gesprek met Hein Stufkens

Veerle Jager en Suraya Somers

Foto: Roelant Meijer

Aan de hand van citaten van Augustinus gaat Stad Gods het gesprek aan met mensen uit de kring rondom de zusters en daarbuiten. We vragen daarbij om een reactie op de citaten. Het resultaat is meer een gesprek dan een interview, een gesprek dat zelfs een persoonlijke belijdenis mag worden. Deze keer: Hein Stufkens.

Hein Stufkens is filosoof, schrijver en zenleraar bij La Cordelle in Cadzand. Samen met zijn echtgenote Brigitte geeft hij hier cursussen, workshops en trainingen. Hij is auteur van onder andere het boek *Franciscus: de weg van eenvoud* en *De grondwet voor geluk*. In een inspirerend gesprek hebben we het gehad over de liefde, eenvoud en over verschillende manieren van bidden. Dat het gesprek online was, maakte het zeker niet minder inhoudelijk. Hein Stufkens haakte in op veel citaten van Augustinus en zette tegelijk ook vraagtekens bij sommige uitspraken.

Citaat 1: Als je mij vraagt naar de gedragslijnen van de christelijke godsdienst, dan zou ik ervoor kiezen niets anders te zeggen dan: nederigheid.
'Als mens is het belangrijk om ons te

realiseren dat we niets bezitten. In plaats daarvan hebben we alles gekregen. Niet alleen onze materiële bezittingen, maar ook onze talenten en kwaliteiten. Ik omschrijf eigendom als datgene dat op weg is naar een ander. Ik denk dat het belangrijk is om je los te maken van het idee dat je bezittingen hebt, en dat geldt zelfs voor je goede naam. Zolang je nog gehecht bent aan je goede naam, ben je nog niet vrij van bezit. Als je in het besef leeft dat je vrij bent van bezit, kun je alleen maar dankbaar zijn. En in die dankbaarheid mag je stralen, je eigenschappen of talenten inzetten en gebruiken, deze in volle glorie uitleven!

Hoe je van het idee af komt dat we bezittingen hebben? Het kan helpend zijn om daarbij te kiezen voor eenvoud. Of, in een meer christelijke spiritualiteit, om te kiezen voor nederigheid. Toch spreek ik liever over eenvoud, de eenvoud van het bestaan. De spirituele weg is tevens een weg naar eenvoud. Het is namelijk erg belangrijk om niet op jezelf gericht te zijn maar juist je ego te overstijgen. En in dat besef van eenvoud komt ook het besef dat je geen bezittingen hebt. Eenvoud of nederigheid heeft dus niet te maken

Liefde doet de afscheiding weg van mens tot mens

met je verschuilen of je klein maken. Nederigheid is niet het wegcijferen van jezelf, maar betekent juist dat je op een bescheiden manier mag erkennen dat je je talenten hebt gekregen. En juist omdat we dit hebben gekregen mogen we in onze volle grootheid en kracht gaan staan!’

Citaat 2: Wie wonen in eenheid samen? Zij in wie de liefde tot Christus volmaakt is. Zij die één van ziel en één van hart op weg zijn naar God.

‘Het eerste gedeelte van het citaat sluit aan op mijn gedachten over de liefde. Liefde doet de afscheiding weg van mens tot mens. En doet ons beseffen dat we eigenlijk allemaal één zijn. Wij allen zijn namelijk geworteld in een groot mysterie dat we God zouden kunnen noemen. Dit doet mij denken aan een verhaal over een Cubaanse vrouw in een gevangenis. Tijdens haar verblijf hoorde zij een bewaker liefdevol spreken over de puppy die hij voor zijn dochtertje had gekocht, terwijl diezelfde man haar eerder die dag martelde. Toen de vrouw de bewaker liefdevol hoorde spreken, besepte zij: Wij zijn dezelfde.

Met het tweede gedeelte van het citaat heb ik een beetje moeite. Ik voel mij namelijk niet ‘op weg naar God’. Ik ervaar God als iemand die er al is. God is al in jou, in mij en in alles om ons heen. Wij hoeven niet op weg te zijn of te zoeken naar een God. Wij hoeven alleen onze ogen te openen om God waar te nemen. Dit doet me denken aan een citaat dat ik thuis heb hangen: ‘Of je nu bidt of niet, God hoort je toch wel.’

Citaat 3: Wil je de liefde beleven, wees er dan van overtuigd dat liefde geen kleinigheid is, niet iets goedkoops waar je niets voor hoeft te doen. Je moet niet denken dat je je buurman bemint als je nooit iets tegen hem zegt.

‘God ervaar ik net als de liefde, als een bron die er altijd is. De liefde van God is een grote stroom die reikt tot in de verste uithoeken van het heelal en het enige wat wij als mensen moeten doen, is een kanaal zijn voor die liefde. Maar ons ego kan deze stroom doen blokkeren en het is belangrijk dat we ons daar bewust van zijn. Samen kunnen we een kanaal blijven van de liefde. Dit kunnen wij doen door oprecht, puur en aandachtig aanwezig te zijn in alles wat we doen.’

Citaat 4: Het kerkgebouw is het huis van onze gebeden, maar het eigenlijke huis van God zijn wijzelf.

‘Een citaat waar ik mij volledig in kan vinden! Het kerkgebouw? Daar kom ik niet zo vaak, want: de hele schepping is namelijk het huis van God! En bidden kan dus overal, niet alleen in de kerk.

Bidden is voor mij geen onderhandeling. Hiermee bedoel ik te zeggen dat ik God niet vraag om in te grijpen in het leven. God is er namelijk om onvoorwaardelijk van te houden, zonder een wens of verwachting. Het hoogste gebed is voor mij dan ook het dankgebed, om dankbaar te zijn voor alles wat je hebt gekregen. Of juist dankbaar te zijn voor alle problemen die je niet hebt gekregen! Dankbaar dat we nog gezond mogen zijn en leven in enorme rijkdom.

Mijn eigen vorm van bidden is in stilte en zonder woorden. Het is meditatief en met een luisterend oor voor het wonder van het leven. Maar niet alleen op die specifieke momenten ervaar ik het bidden, ook in het leven zelf, door alles wat je doet en wie je bent. Dit sluit aan op een herinnering waarin ik dit sterk heb mogen ervaren. Lang geleden maakte ik een wandeling met een leraar en we zagen een kind spelen. Het kind speelde vol blijdschap met een vlinder. Toen zei de leraar: ‘Look! Look, the child is praying!’ (*Kijk! Kijk, het kind bidt*). Dit interview wil ik dan ook afsluiten met deze mooie levensles. Op het moment dat we opgaan in de schepping van God, zijn we aan het bidden.’

*Het kerkgebouw?
Daar kom ik niet zo vaak*

Kloosterpost

Samengesteld door Marie Madeleine Maas en Anne Nij Bijvank

Koers bepalen

Het was stil bij Casella vanaf 15 maart. We konden niet om de vragen heen als het ging om onze toekomst. Gelukkig waren er steeds goede vrienden waar we mee konden sparren, via Zoom of op gepaste afstand, niet zo moeilijk in dat grote huis van ons.

Overdragen, uit handen geven, samenwerken? In gedachten verhuisden we naar andere plekken op ons terrein. Eén ding wisten we zeker: stoppen is geen optie! Wat we vaak aan anderen voorhouden werd nu van ons gevraagd: ga je weg in vertrouwen.

Nu komt er weer beweging en belangstelling en zijn er weer mensen die de stap wagen om met ons mee te leven. We blijven maar zaaien zonder te weten van de oogst. 'Doe mij in den oogst geloven; waarvoor ik dien...' - dat zeggen we Roland Holst graag na. (MM)

Op naar Den Haag

Enkele maanden geleden werd onze Utrechtse burgemeester Jan van Zanen benoemd als burgemeester van Den Haag. Vanwege de coronamaatregelen was er geen gelegenheid om afscheid te nemen. Omdat hij in de jaren in Utrecht veel voor ons heeft betekend, wilden we dit zeker niet ongemerkt laten passeren en eind augustus togen wij, vier zusters augustinessen, naar Den Haag waar we een afspraak hadden voor een kort bezoek. Een van onze zusters had een cadeautje gemaakt, namelijk een klein houten labyrint met het wapen van Utrecht. Jan van Zanen was verrast, over en weer werd nieuws uitgewisseld. Voor de stadhuismedewerkers waren we een bezienswaardigheid en wij hadden een bijzondere en leuke ochtend. (ANB)

Kloosterjubileum in Someren

Na maanden van voorbereiding was het dan zover, het 65-jarig kloosterjubileum van zr. Engeline en het 70-jarig kloosterjubileum van zr. Judith en medebewoonster zr. Lucia (claris). Zuster Judith is opgenomen op een afdeling voor dementieterenden. Ze heeft het feest meegevierd, maar was zich niet bewust van het feit dat zij het middelpunt was, ze onderging het als iets moois, iets waar ze blij van werd. Het hoogtepunt voor de zusters is altijd de feestelijke eucharistieviering in de kapel, die prachtig was versierd. Zoals gebruikelijk in Someren kwam ook de burgemeester feliciteren. Het was een prachtig, mooi verzorgd feest. (ANB)

Gastenverblijf weer open

‘Oh, wat fijn om weer hier te zijn!’ Hanna, Mirjam en Nicole meldden zich bij Casella. De eerste gasten na een periode van volledige sluiting! Het was even onwennig: hoe begroet je elkaar? Maar al snel ontdek je zoveel andere manieren om te communiceren. De ogen zijn daarbij heel belangrijk en de stem. De gebedsruimte is corona-proof opgesteld en we ontsmetten onze handen bij het binnenkomen.

We ervaren dat de meesten, ook naar elkaar toe, de regels respecteren. Zien ze ons als risicogroep of zijn we ons samen bewust dat we graag gezond blijven en ook een ander zijn gezondheid gunnen? Roept onze omgeving op tot respectvol handelen?

Het eerste groepje schreef op de flip-over trefwoorden, die woorden gaven aan hun ervaring. Dat lieten ze voor ons achter. Bedankt mensen! (MM)

‘Support’ van de Italiaanse kunstenaar Lorenzo Quinn op de Biënnale van Venetië ondersteunt het Ca’ Sagredo Hotel, zodat het niet in het steeds verder stijgende water zakt.

Foto: Dage CC

‘Beschouw ... de ander als hoger dan uzelf’ (Filippenzen 3,2)

Erik Borgman

Het was een mooie troonrede, afgelopen Prinsjesdag. Er was goed geluisterd, zo bleek uit de beschrijving van wat er tijdens de coronacrisis allemaal gespeeld heeft aan vreugde en verdriet, aan inzet en aan twijfel. Dit zullen wij als gemeenschap moeten dragen, was de boodschap.

Maar er was klaarblijkelijk ook iets niet gehoord. Daarom zat in het hart van de troonrede een gat van stilte. Met geen woord repte de koning over de vluchtelingen en over de verschrikkelijke brand, een week eerder, in het vluchtelingenkamp Moria op Lesbos. De naam Moria staat voor ‘uitzicht’: het is de naam van de berg waarop Abram bereid was zijn zoon Isaak te offeren en hem daardoor definitief van God terugkreeg (zie Genesis 22,2) en de berg waar de tempel van Salomo stond (zie Kronieken 3,1). Voor veel vluchtelingen was Moria echter een plaats van gebrek aan uitzicht en het lukt Europese landen maar niet hen op een menswaardige manier op te vangen en te helpen de weg naar de toekomst te vinden. Met name ook Nederland staat op de rem, niet alleen bij het opnemen van mensen, maar ook bij het voeren van de discussie. Politieke partijen willen of kunnen niet

zien dat diegenen die in mensonterende omstandigheden verkeren mede onze verantwoordelijkheid zijn.

Slaaf

Moderne mensen willen niet gehoorzamen. Die willen zelf uitmaken wat zij doen en eigen keuzes maken. Volgens het Nieuwe Testament echter is dat een illusie. Wij zijn altijd gehoorzaam aan iets, waardoor we ons laten gezeggen en sturen. Of dat nu onze behoeften zijn,

Wij zijn altijd gehoorzaam aan iets

onze dromen over wat we zouden willen bereiken, of onze angst te verliezen wat ons dierbaar is. We zijn, zegt Jezus in het Johannesevangelie, slaaf van de zonde als we zonde doen (Johannes 8,34). Als we doen wat kwaad is, heeft het kwaad ons in zijn greep, de blindheid om te zien wat goed is en de doofheid om de te horen welke mogelijkheden geopperd worden. We kunnen er volgens de apostel Paulus daartegenover voor kiezen om ‘slaaf van

Je moet luisteren wat je nieuwe Heer verlangt en proberen dat in de praktijk te brengen

Christus' te worden (1 Korintiërs 7,22) en ons te laten sturen door liefde en welwillendheid. Ook slavernij dus. Deze slavernij bevrijdt uit de gevangenschap van het oordeel van mensen, maar is geenszins vrijblijvend. Je moet luisteren naar wat je nieuwe Heer verlangt en proberen dat in de praktijk te brengen. Daarbij geldt, zoals er bij ons vroeger thuis gezegd werd: 'kan niet' is dood en 'wil niet' ligt ernaast op het kerkhof.

Aan de randen van Europa, op Lesbos en op Lampedusa en op zoveel meer plaatsen, heeft Jezus zelf honger en dorst, is Hij vreemdeling en naakt, ziek en gevangen (vgl. Matteüs 25,35-36). De vraag is niet of, maar hoe wij hen te eten en te drinken kunnen geven, kunnen ontvangen en kleden, kunnen bezoeken en zorg voor hen hebben. Ons leven hangt ervan af, wat Jezus betreft zelfs ons eeuwig leven!

Uit het centrum

Toen hij in 2015 op bezoek de Verenigde Staten bezocht, heeft paus Franciscus de logica van de christelijke gehoorzaamheid in het Amerikaanse parlement scherp samengevat. Hij zei: 'Als we zekerheid

wensen, moeten we zekerheid geven; als we leven wensen, moeten we leven geven; als we mogelijkheden wensen, moeten we mogelijkheden beschikbaar stellen.' Daarvoor is het nodig te zien en te horen wat anderen nodig hebben en het als taak te zien eraan bij te dragen om dat ook te realiseren. Ons leven wordt ook voor onszelf goed als we onszelf niet in het centrum zetten.

'Mijn bewondering en dank gaan uit naar iedereen die ... in de samenleving al het mogelijke deed om de coronacrisis het hoofd te bieden', zei de koning in de troonrede. Dat konden die mensen doen omdat zij, in de woorden van Paulus, de ander als hoger beschouwden dan zichzelf (Filippenzen 2,3). Als we als land daarvan blikken te leven, moeten we dat ook als land tegenover andere landen doen. Daarover zweeg de troonrede. Maar het blijft waar.

*Erik Borgman is lekendominicaan en
hoogleraar theologie. Hij is sinds 1999 vaste
medewerker van Stad Gods.*

Zing!

Marie Hansen-Couturier

Een lied van dankbaarheid

Niets is van mij,
alles gekregen,

enkel reden om dankbaar te zijn.

Het licht en het leven,
de vreugde, de pijn,
om niet gegeven;
het brood en de wijn,
de dood en de liefde,
honing, azijn,
alles gekregen,

enkel reden om dankbaar te zijn.

De eeuwige dans,
de zon en de regen
crisis en kans,
wegen en omwegen -
alles gekregen.

Niets is van mij,
geen talent, geen verdienste,
geen tijd en geen geld.
Alles gratis
ter beschikking gesteld.

Dus laat mij
stralen in schoonheid
en staan in mijn kracht,
dankbaar niet wetend
wie dit wonder volbracht.

In een tijd van weinig samen zingen, deze keer een gedicht in 'Zing!'. Een gedicht van dankbaarheid en toe-*val*, dat wat je toevalt. De tekst zegt mij: je kunt niets in het leven daadwerkelijk vasthouden. Soms maakt dat me bang. Voor je het weet, glipt er van alles door je vingers. Maar in dit gedicht lees ik een voortdurende beweging, de 'eeuwige dans, de zon en de regen, crisis en kans, wegen en omwegen - alles gekregen.' Kun je die dans in dankbaarheid ontvangen - en ook weer loslaten, als het moment daarom vraagt? 'Dankbaar niet wetend wie dit wonder volbracht.'

Tekst: Hein Stufkens (uit: 'Geef het licht eens door')

Marie Hansen-Couturier woont in Utrecht, gaat graag als gastvoorganger voor in kerkdiensten en werkt als promovenda systematische theologie aan de Protestantse Theologische Universiteit. Ze is regelmatig bij Casella te gast geweest.

Een thuis voor Mira

Susan van der Hijden

Mira is vijf, maar heeft al goed door hoe de wereld werkt, of denkt dat tenminste. Ze heeft een eng masker op en probeert me aan het schrikken te maken. Wanneer ze even stil is omdat haar mond vol donut zit, probeer ik het gesprek te beginnen met een ernstige vraag: 'Wie is God?' Ze wijst naar boven. 'Maar je kan niet met hem praten. Je kan pas met hem praten als je dood bent!' Ik wil doorvragen maar ze is alweer afgeleid door iets anders. Misschien maar goed

ook dat ze snel is afgeleid. Ze heeft al heel wat meegemaakt: gevlucht, de lange tocht naar Europa, verschillende kampen, alsmaar afscheid nemen van mensen. En binnenkort moet ze ook bij ons weer weg: door naar een andere opvangplek. 'Hé, wie staat er op die foto?' Ze wijst naar een foto in de keuken. Het is Jeannette Noël, naar wie ons huis genoemd is. 'Pfff.' Mira vindt het maar een rare naam. 'Prinsessenkasteel is een veel betere naam! En dan ben ik de prinses!'

Het Jeannette Noëlhuis is een leefgemeenschap in Amsterdam Zuidoost, waarin zowel mensen met als mensen zonder papieren wonen. Hun levensstijl is gebaseerd op eenvoud, gastvrijheid, gebed en directe actie voor een betere samenleving. De zusters hebben al vanaf het ontstaan van het huis grote sympathie voor hun werk. Dit jaar ondersteunen we hen met de giften van Stad Gods, voor basale behoeften van tuinmateriaal tot shampoo. Zo kan de leefgemeenschap gastvrijheid blijven bieden aan wie geen ander toevluchtsoord heeft.

Anderzijds

Soms wil ik het liefst onder de bank gaan liggen. Het lijkt me de ultieme plek om in foetushouding onder te duiken. En als iemand me zoekt, steek ik – net als de kluizelaar uit Pluk van de Petteflet – een arm naar buiten, met een bordje waarop staat: ‘Ik ben er niet.’

Soms vind ik de wereld te ingewikkeld en de verwachtingen te hoog. Soms wil ik geen ogen en oren meer op mij gericht. Soms ben ik bang om door de mand te vallen. Soms wil ik gewoonweg niet voor de dag komen.

Het probleem is dat ik niet onder de bank pas. Bovendien ligt er te veel stof. Meestal eindig ik er daarom weer bovenop. Misschien is het plichtsbesef dat me drijft, maar ik strik mijn veters en ga schoorvoetend alle drempels over. Doen wat gedaan moet. Voor de dag komen.

En dan gebeurt er steeds weer een klein Godswonder: in de ontmoeting met anderen word ik van mezelf bevrijd. In het zien vergeet ik dat ik bekeken word. Ik vergeet door de mand te vallen. Ik vergeet mijn angst. Het enige wat telt is dit gezicht, dit verhaal, deze mens. Of ik voldoe doet er niet toe.

Godzijdank draait de wereld niet om mij. Als dat tot me doordringt, veeg ik het kluizelaarsbordje onder de bank. Hier ben ik.

Evelien Plaisier behoort tot de ‘millenials’, ofwel de ‘prestatiegeneratie’. Ze is predikant in Uitgeest-Akersloot en als gast en vrijwilliger verbonden met Casella. In Stad Gods onderzoekt ze hoe ‘anders leven’ voor haar vorm krijgt in de alledaagse werkelijkheid.

Ruimte die spreekt

Marie Madeleine Maas

Schip op een heuvel

In Ronchamp, Haute Saône, Frankrijk, ligt op een heuvel de kerk Notre Dame du Haut, gebouwd door de architect Le Corbusier. Een beetje zoals de ark van Noach: vastgelopen op een berg. Een kerk die belofte is van nieuw leven. Wij, zusters, hebben die kerk allemaal gezien tijdens onze culturele reis.

Ik was er op een druilerige dag, grijs... Ik zag meer een scheepje, stuurloos dobberend op een meer, dan een stralende kerk! 'Jezus, hoe kun je slapen? We vergaan!' Ik liep door de mooie deur naar binnen in een vrij donkere ruimte en ging zitten in een van de banken.

Plotseling drong er door de vrij kleine ramen licht. Als Jacobsadders viel het licht in de ruimte en op de bezoekers. Ademloos zat ik daar te kijken. Ik weet niet hoe lang, maar Jezus werd wakker, in mij.

*Marie Madeleine Maas is augustines van
Sint Monica en woont in klooster Casella.
Ze laat zich graag inspireren door bijzondere kerkruimtes.*

Gastenboek

Dag 1

Vanaf het station loop ik naar Casella. Ik kom aan bij de lange oprijlaan. Elk seizoen staan de bomen er weer anders bij. Ik geniet er volop van. Als ik de boerderij nader, ziet Marie Madeleine me al aankomen en ook Maria komt aangesneld. We lachen, we houden afstand. Geen handen schudden deze keer. Het welkom is net zo gastvrij en vriendschappelijk als anders. Even later zit ik buiten met een kop thee en geniet van de zon.

In de avond arriveert ook een andere gast. We delen de boerderij dit weekend.

Na de viering loop ik het labrynt. Het pad lijkt wel oneindig. Het pad wijst de weg van buiten naar binnen, van 'er bijna zijn'

naar 'afdwalen', van binnen naar buiten. De zon schijnt en de wind ruist door de bladeren. Het veld, waar normaal heel vaak schapen lopen, is nu leeg. Vogels fluiten uitbundig. Het labrynt staat voor je levenspad. Op 'mijn pad' verblijf ik met enige regelmaat bij Casella. Vijf jaar geleden ontdekte ik deze plek. Veel bijzondere ontmoetingen volgden.

Dag 2

Mijn eerste nacht verloopt onrustig. De afgelopen dagen waren druk en vol van ervaringen. De morgenviering biedt een prachtig perspectief op stilstaan met een tekst van Kris Gelaude:

Stilte voert niet weg van anderen.

Ze brengt je nader, scherpt de aandacht voor wat naar je toekomt.

(...)

*Stilte, als geen ander,
verleent toegang
tot het menselijk verhaal.*

Na de viering, in mijn kamertje bij het open raam, tracht ik de stilte te schilderen. Hoe ziet stilte eruit? Ik scherp mijn aandacht, hoor de regen tikken en de vogels fluiten. De wind ademt. Klanken van een ukelele klinken zachtjes van beneden naar boven.

Als ik beneden kom, is de muziek gestopt. De ukelele ligt op tafel. Later die dag nodigt de ukelele uit tot een gesprek. Een gesprek tijdens de gezamenlijke maaltijd met de andere gast over waar we zijn, hoe we leven en waar muziek klinkt in het leven.

Dag 3

De klokken luiden voor de zondagse viering. De kapel is gevuld met tien mensen op gepaste afstand. We delen in het zingen, in de stilte, en in het ontmoeten van (glimpen van) dat andere/de Ander.

Een laatste gezamenlijke maaltijd en de andere gast vertrekt. De boerderij is weer leeg. In de middag maak ik een wandeling door het bos aan de overkant van de weg en pluk ik aardbeien in de moestuin. Ik zit even in het stiltehuisje. De dagen lijken hier langer. Door het ritme van de vieringen lijkt het alsof ik meer tijd heb. Augustinus zegt het anders: 'wij zijn de tijden. De tijden zijn wat wij er van maken'. Keer op keer lees ik deze tekst op de muur en steeds opnieuw word ik erdoor aangesproken.

In de avond loop ik nog een keer het labirint. Het voelt anders dan een paar dagen terug. Heb ik mijn tempo veranderd?

Dag 4

Na de ochtendviering is het alweer tijd om te vertrekken. Met een klein ommetje door het bos wandel ik naar het station.

DE MENSEN ZEGGEN:
DE TIJDEN ZIJN SLECHT,
WE LEVEN IN EEN MOEILIJKE TIJD!
LEEF GOED EN DE TIJD IS GOED.
WIJ ZIJN DE TIJDEN!
DE TIJDEN ZIJN WAT WIJ
ER VAN MAKEN...

AUGUSTINUS

Op de koffie met Chris van Wieren

Evelien Plaisier

Foto: Roelant Meijer

‘Eigenlijk ben ik Casella een beetje ingeroeld. Het begon bij een groepsweekend in de boerderij en daarna ging ik er weleens studeren. Ik vind het een prettige plek, omdat je uit de tijd wordt gezet. Door het ritme van de vieringen word ik losgemaakt van de actualiteit en de ronddraaiende wereld.

Mijn vriendin Fanny werd kookvrijwilliger en ik ging af en toe mee. Toen ik een keer niet zoveel te doen had, kreeg ik van de zusters een lange stok met een ragebol in mijn hand geduwd. Daarmee heb ik twee uurtjes spinnen gevangen, maar dat was blijkbaar genoeg om voor een vrijwilligersbijeenkomst uitgenodigd te worden. Vervolgens ben ik gevraagd voor de redactie van Stad Gods. Daar heb ik vier jaar in gezeten.

Ik heb heel wat gesprekken gevoerd aan de hand van (vaak) dezelfde citaten van Augustinus, maar er kwamen steeds weer andere verhalen naar boven. Daar genoot ik van, net als van de redactievergaderingen. Ik lees Stad Gods zelf ook met plezier. Als ik het nummer uit heb, dan heb ik het idee dat ik even heb meegeleefd met de zusters.’

